

Dr. sc. Gordana Hegić i skupina autora

Priručnik

PČELARSTVO, APITERAPIJA, APITURIZAM

Sveta Nedelja
prosinac 2019.
prvo izdanje

Naziv djela:

Dr. sc. Gordana Hegić i skupina autora
Pčelarstvo, apiterapija i apiturizam; Priručnik

Glavna urednica: dr. sc. Gordana Hegić

Izvršni urednik: Mladen Gerovac

Autori (abecednim redom):

Mato Anić, Ines Erceg Antolčić, Miroslav Antoličić, Doris Banić, dr. sc. Lidija Barušić, Karmen Bertretić, Saša Bertretić, Nikolina Brnardić, Nataša Bronzović, Ivana Došlović Pezić, Ivan Ferenac, dr. sc. Zdenko Franić, Zrinka Franić, dr. sc. Gordana Hegić, Snježana Ivić Gerovac, Katarina Jakupec, Adam Knežević, mr. sc. Jadranka Luketa Marković, Marija Markulin Britvec, Vedran Marunica, Goran Mataušić, Blaženka Meštrić Paro, Antonia Peran, Mladen Prekrat, Ivana Rončević, Jana Veltruski, Siniša Vorkapić

Copyright © Geromar d.o.o. 2019. Sva prava pridržana.

Niti jedan dio ove knjige ne smije biti objavljen niti pretisnut bez prethodne pisane suglasnosti nakladnika i vlasnika autorskih prava.

Nakladnik: Geromar d.o.o., Zdenci 3/1, 10437 Bestovje, Sveta Nedelja
Kontakti nakladnika: geromar.office@gmail.com, 092 372 1 777
www.dobarzivot.net

Za nakladnika: Snježana Ivić Gerovac, direktorica

Grafička urednica: Kata Ivanković Marić

Lektor: Zlatko Varović

Autori fotografija (abecednim redom):

Mato Anić, Miroslav Antolčić, Nikolina Brnardić, Nataša Bronzović, dreamstime.com, Ivan Ferenac, Mladen Gerovac, istock.com, Katarina Jakupec, Adam Knežević, Oliver Novosel, Lidija Svečnjak, Ivana Rončević

Tisak: Printera, Sveta Nedelja

ISBN: 978-953-48367-1-2

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001048033.

Dio prihoda od prodaje ove knjige namijenjen je donaciji za rad Hrvatskog apiterapijskog društva.

Priručnik

PČELARSTVO, APITERAPIJA, APITURIZAM

Dr. sc. Gordana Hegić i skupina autora

Biblioteka Dobar život • www.dobarzivot.net

Napomena čitatelju

Ova knjiga sadrži mišljenja, ideje te osobna iskustva autora. Namjera joj je pružiti korisnu i informativnu građu o temama o kojima u njoj govori. Prodaje se uz spoznaju da se autori i izdavač u ovoj knjizi ne upuštaju u davanje medicinskih, zdravstvenih ili bilo kojih drugih vrsta osobnih i stručnih usluga. Čitatelj bi se trebao posavjetovati sa svojim medicinskim i zdravstvenim savjetnikom ili drugim stručnim djelatnikom prije nego što prihvati bilo koji od prijedloga, savjeta i preporuka u ovoj knjizi ili prije nego što iz njih izvuče vlastite zaključke.

Autori i izdavač se izričito odriču svake odgovornosti za bilo kakvu obvezu, štetne posljedice ili rizik, osobni ili drukčiji, koji su nastupili kao izravna ili neizravna posljedica korištenja i primjene bilo koje informacije iz ove knjige.

SADRŽAJ

Predgovor	11
prvi dio PČELA I ČOVJEK OD POSTANKA DO DANAS	13
Povijest pčela, pčelarstva i apiterapije	15
POVIJEST PČELA	17
POVIJEST PČELARSTVA	20
RAZVOJ KOŠNICA	26
POVIJEST PČELARSTVA U HRVATSKOJ	28
IZ PRAKSE Pčelarstvo u obitelji Knežević	35
Ekološko pčelarstvo	39
OSNOVNI PRINCIPI EKOLOŠKOG PČELARENJA	42
KAKO PČELARSKO	
GOSPODARSTVO POSTAJE EKOLOŠKO	46
PROBLEMI EKOLOŠKOG	
PČELARSTVA U HRVATSKOJ	54
Žig hrvatskog apiterapijskog društva	61
Znak zajamčene kvalitete	
pčelinjih proizvoda	
i apiterapijskih usluga	61
PROIZVODI KOJE HRVATSKO APITERAPIJSKO DRUŠTVO	
ŠTITI ŽIGOM	64
drugi dio ANATOMIJA PČELE I PČELINJA ZAJEDNICA	67
Anatomija pčele i život u zajednici	69
EUROPSKE PASMINE PČELA	71

ZNAČAJKE EUROPSKIH PASMINA PČELA	73
ANATOMIJA PČELE	74
RAZVOJ PČELINJE ZAJEDNICE	82
Matica	83
Radilice	87
Trutovi	90
Komunikacija pčela	91
PČELE, GODIŠNJA DOBA I KLIMATSKE PROMJENE	93
Važnost selekcije matica	97
treći dio PČELINJI PROIZVODI I KAKO IH KORISTITI	101
Med	103
Senzorska analiza meda	125
Patvorenje i zdravstvena ispravnost meda	135
ISTINE I ZABLUDE O MEDU	136
KAKO PREPOZNATI PRAVI MED	140
Pelud	143
SASTAV PELUDA	144
DOBROBIT PELUDA ZA ZDRAVLJE	148
Propolis	151
KEMIJSKI SASTAV PROPOLISA	155
BIOLOŠKI ZNAČAJNE KOMPONENTE PROPOLISA	157
DJELOVANJA PROPOLISA	159
MEHANIZMI BIOLOŠKE	
AKTIVNOSTI PROPOLISA	162
Matična mliječ	165
MATIČNA MLIJEČ U PČELINJOJ ZAJEDNICI	167
UČINCI I SVOJSTVA MATIČNE MLIJEČI	171
TEHNOLOGIJA PROIZVODNJE MATIČNE MLIJEČI	173
Pčelinji vosak	187
IZ PRAKSE Šok zbog parafina u satnim osnovama	201

Sadržaj

ŠTO KAŽE ZNANOST Parafin u satnim osnovama negativno utječe na kvalitetu meda	205
Pčelinji otrov	211
POVOLJNO DJELOVANJE PČELINOG OTROVA NA ZDRAVLJE	214
APITOKSINOTERAPIJA	218
APIPUNKTURA	220
Prva pomoć nakon uboda pčela	223
četvrti dio APITERAPIJA	229
Povijest apiterapije u Hrvatskoj	231
KNJIGE STARIJIH AUTORA	235
PČELARSKI ČASOPISI	237
Apiterapija kao sinergija liječnika, pčelara i apiterapeuta	245
CASE STUDY Inkluzivna pčelarska praksa	255
peti dio APITURIZAM	261
Apiturizam	263
APITERAPIJA I APITURIZAM NA OPG-U	267
Kako krenuti u posao	267
OTVARANJE PČELARSKOG OPG-A	268
CASE STUDY Razvoj apiturizma na OPG-u Čubrić, Rakovica	279
Licitari	283
CASE STUDY Tradicijski licitar kao suvremeni hrvatski suvenir	289
šesti dio PLASMAN PČELINJIH PROIZVODA NA TRŽIŠTE	293
Zakonska regulativa o dodacima prehrani na bazi pčelinjih proizvoda	295
ONEČIŠĆENJE PČELINJIH PROIZVODA	303
Stavljanje propolisa na tržište	313

PROPOLIS KAO DODATAK PREHRANI NA TRŽIŠTU REPUBLIKE HRVATSKE	319
PROIZVODNJA I PRODAJA TINKTURE PROPOLISA S TROŠARINSKOG ASPEKTA	321
Sukladnost kozmetičkih proizvoda – apikozmetike	329
CASE STUDY Nastanak i razvoj tržišnog brenda na bazi meda – „Četiri lopova”	341
sedmi dio PČELARSKI PRAKTIKUM	345
Medonosno bilje	347
MEDONOSNO BILJE KONTINENTALNOG PODRUČJA	354
MEDONOSNO BILJE MEDITERANSKOG PODRUČJA	366
ULOGA PČELA U OPRAŠIVANJU BILJA	370
Pčelarska oprema, alat i pribor	373
Kalendar pčelarskih radova na kopnu i na moru	381
PČELARSKI RADOVI U KONTINENTALNOJ HRVATSKOJ	382
PČELARSKI RADOVI U PRIMORSKOJ HRVATSKOJ	389
CASE STUDY Unapređenje stacionarnog pčelinjaka sadjom medonosnog bilja	393
prilog 100 RECEPATA ZA JELA, PIĆA I PRIPRAVKE S MEDOM	399
Med u jelu, piću i pripravcima	401
ŠTO TREBA ZNATI O KUHANJU S MEDOM	403
RECEPTI S MEDOM	405
JELA S MESOM	405
JELA S POVRĆEM	415
JUHE	418

Sadržaj

MORSKA KUHINJA	419
SALATE	424
KRUH	427
SLASTICE I DESERTI	430
PIĆA – ALKOHOLNA I OSVJEŽUJUĆA	445
SMOOTHII	447
LJEKOVITI PRIPRAVCI	451
Registar institucija i znanstvenika	459
Apiterapijska udruženja u svijetu	461
PČELARSKI SAVEZI	462
REGISTAR ZNANSTVENIKA I INSTITUCIJA	463
O autorima	471
KAZALO	479